

สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา
อาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม
SITUATIONS, NEEDS AND GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT
OF STATE VOCATIONAL EDUCATION MANAGEMENT IN
NAKHONPHANOM PROVINCE

¹รัชชัย สุนประสพ, ²ทัศนาศรี และ ³สุมาลี ศรีพุทธิรินทร์
¹Tawatchai Soonpasop, ²Tatsana Prasantree and ³Sumalee Sriputtarin

มหาวิทยาลัยนครพนม, ประเทศไทย
Nakhon Phanom University, Thailand.

¹eodbegin@gmail.com

Received November 16, 2022; Revised November 29, 2022; Accepted December 30, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ 2) ประเมินความต้องการจำเป็น และ 3) พัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 115 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบเกณฑ์ร้อยละ ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 4 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ 2) แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ 3) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และ 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการวัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ที่มีค่าสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้าน

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ความรู้ และด้านการบริหารจัดการ และ 3) ผลการประเมินแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สภาพปัจจุบัน, สภาพที่พึงประสงค์, ความต้องการจำเป็น, แนวทางพัฒนา, การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the current situations and desirable situations; 2) to assess the needs; and 3) to develop guidelines for the development of state vocational education management in Nakhon Phanom Province. The 115 samples were school administrators, and teachers, The sample size was determined by an estimate of percent by simple random sampling. There were 4 instruments used in this research: 1) a five-rating scale questionnaire about current situations of state vocational educational management; 2) a five -rating scale questionnaire about desirable situations of state vocational educational management; 3) a structured-interview; and 4) a five-rating scale questionnaire about suitability and possibility assessment form guideline of state vocational educational management. The statistics employed were percentage, mean, standard deviation, and the Index modified priority needs index (PNI_{Modified}). The results were as follows: 1) the overall current situations of State Vocational Educational Management were at the high level, and the overall desirable situations of state vocational educational management were at the high level. 2) The needs that have with the highest, the top 3 are Skills and applications, Knowledge and Management. 3) And The guidelines of state vocational educational management were revealed the suitability at the highest level and the possibility at the highest level.

Keywords : Current Situations, Desirable situations, Needs, Guidelines, Vocational Education Management

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ จึงได้ประกาศใช้ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน

ในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษา วิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอัน เป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความ สามารถในทางปฏิบัติและมี สมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพและลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ (ราชกิจ นุเบกษา. 2551) การจัดการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นการจัด การศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 ซึ่งกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวการปฏิบัติการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ถึง อุดมศึกษาเป็นระบบ ช่วยในการแบ่งเบาภาระของรัฐ สามารถสนองนโยบายของรัฐได้อย่างดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการ วางรากฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชน ให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีภูมิปัญญา มีความพร้อมในการ ดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาและรู้จักนำความรู้ไปใช้ได้เหมาะสม กับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาอาชีวศึกษา.2557)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทย คือสภาวะการขาดแคลนแรงงานไทยที่มีคุณภาพตามความ ต้องการของสถานประกอบการ จากการศึกษาพบว่าศักยภาพการแข่งขันของประเทศไทยใน ปัจจุบัน คนไทยยังประสบปัญหาการพัฒนาทางการศึกษา ส่งผลให้การอาชีวศึกษาไม่สามารถผลิต กำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ (ดวงนภา มกรานุกรักษ์. 2554) ปัญหาในการบริหารการศึกษาของ วิทยาลัยการอาชีพเกษตรพิสัย ผลการศึกษาพบว่า คือ งานบริหารงานด้านการเงินและการบริหาร ด้านบุคลากร ข้อเสนอแนะต่อการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรพิสัย คือทาง ราชการควรสนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ โดยการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ และ ควรบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับให้เหมาะสม ควรมีการบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนให้ตรงตาม วิชาเอกที่ขาดแคลน เพื่อให้การบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพ และมีประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน (ทศพล จิตอารีรัตน์. 2562) ปัญหาด้านการวางแผนการสอนส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการประชุม พิจารณาปรับปรุงแผนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนมีปัญหาเรื่องงบประมาณสร้างสื่อการสอน ด้านการสอนควรมีการแก้ปัญหาเรื่องความสนใจของผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลปัญหาส่วน ใหญ่ เป็นปัญหานำผลการวัดและประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน และด้าน สภาพแวดล้อมมีปัญหาระบบอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลที่ไม่ทันสมัย ดังนั้น ควรประชุม พิจารณาแก้ปัญหาในแต่ละด้าน (สนุ่น มีเพชร. 2563)

จากรายงานการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาของ รัฐ จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2562 มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ จุดที่ควรพัฒนาสถานศึกษาควรมีมาตรการดำเนินการให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อนตนเองมากขึ้น มาตรฐานที่ 2 ด้านการจัดการอาชีวศึกษา จุดที่ควรพัฒนาสถานศึกษาควรมีการจัดหาครุภัณฑ์ที่ทันสมัยมาใช้ในการ ประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จุดที่ควร พัฒนา สถานศึกษา ควรมีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ไม่สิ้นสุด สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงนำไปใช้ได้จริง (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม. 2562)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง สภาพ ความต้องการจำเป็นและ แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม เพื่อพัฒนาแนวทางให้

วิทยาลัยมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และได้รับมาตรฐานตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นประโยชน์ในการหาแนวทางการวางแผนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ให้เกิดแนวทางใหม่ในการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพรวมถึงยกระดับและเพิ่มประสิทธิผลการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม
2. เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม
3. เพื่อพัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 142 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 14 คน และครู 128 คน ของอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม มีทั้งหมด 4 สถานศึกษา คือ (1) วิทยาลัยเทคนิคนครพนม (2) วิทยาลัยเทคนิคบ้านแพง (3) วิทยาลัยการอาชีพนาแก (4) วิทยาลัยการอาชีพวัดโสมนังคาราม (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม. 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน และครู 104 คน รวมจำนวนเท่ากับ 115 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบอัตราร้อยละ 80 ของแต่ละกลุ่มที่มีได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครู (บุญชม ศรีสะอาด. 2560)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviews) ของแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ เป็นคำถามแบบปลายเปิด มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.3 แบบประเมินเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์หาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประกอบด้วย สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค และสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นปรับปรุง โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม สรุปผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ จังหวัดนครพนม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านความรู้	3.37	0.40	ปานกลาง	4.64	0.23	มากที่สุด
2. ด้านทักษะและกาประยุกต์ใช้	3.20	0.39	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์	3.94	0.27	มาก	4.71	0.20	มากที่สุด
4. ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	3.40	0.57	ปานกลาง	4.09	0.15	มาก
5. ด้านการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษา	3.61	0.39	มาก	4.13	0.18	มาก
6. ด้านการบริหารจัดการ	3.56	0.43	มาก	4.61	0.27	มากที่สุด
7. ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	3.94	0.33	มาก	4.31	0.25	มาก
8. ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้	3.88	0.24	มาก	4.60	0.34	มากที่สุด
9. ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ งานวิจัย	3.79	0.31	มาก	4.21	0.23	มาก
รวม	3.63	0.20	มาก	4.45	0.13	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และค่าดัชนีการวัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$)

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม	D	I	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. ด้านความรู้	3.37	4.64	0.377	2
2. ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้	3.20	4.72	0.475	1
3. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	3.94	4.71	0.195	5
4. ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	3.40	4.09	0.203	4
5. ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา	3.61	4.13	0.144	7
6. ด้านการบริหารจัดการ	3.56	4.61	0.295	3
7. ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	3.94	4.31	0.095	8
8. ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	3.88	4.60	0.186	6
9. ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย	3.79	4.21	0.114	9
รวม	3.63	4.45	0.226	-

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐพบว่า ค่าดัชนีการวัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PNI_{Modified}$) โดยรวม มีค่าเท่ากับ 0.226 เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าสูงกว่าค่าโดยรวม มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ด้านความรู้ ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

3. ผลการพัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม พบว่า

3.1 ด้านความรู้ นักเรียน ระดับ ปวช.ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียนหรือทำงาน หลักการทั่วไปของงานอาชีพเฉพาะ การวิเคราะห์เบื้องต้น พร้อมทั้งส่งเสริมความรู้ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารเบื้องต้น ส่วนนักศึกษา ระดับ ปวส.ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึกภายใต้ขอบเขตของงานอาชีพรวมถึงพัฒนาให้มีความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถใช้ในระดับเชื่อมโยงการทำงาน

3.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ นักเรียน ระดับ ปวช.ควรได้รับการพัฒนาทักษะสามารถปฏิบัติงานตามแบบแผน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ซับซ้อน ส่วนนักศึกษา ระดับ ปวส.ควรได้รับการพัฒนาทักษะในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง รวมถึงทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ที่มีสร้างแนวคิดใหม่ ผลิตสิ่งใหม่เพื่อให้มีสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระ

3.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ รวมถึงควรส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยผู้สอนควรสอดแทรกฝึกด้านเจตคติและจิตินิสัยที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่นๆ ให้นักเรียน นักศึกษา มีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

3.4 ด้านหลักสูตรอาชีพศึกษา สถานศึกษาควรมีการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อการพัฒนาหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เอื้อให้สถานศึกษาและครูสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลาย และควรมีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในสาขางานหรือรายวิชาร่วมกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีการพัฒนาแผนการฝึกอาชีพร่วมสถานประกอบการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และควรมีการติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรที่ได้จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีพศึกษา ครูควรมีการจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนครูควรมีการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งใช้กระบวนการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรส่งเสริมการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ที่ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตน

3.6 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษารวมถึงควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียน และส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการพัฒนาระบบครูช่วยครูอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดความรู้ใหม่ทันสมัยแทนการเปลี่ยนแปลงตามยุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา โดยควรมีนวัตกรรมที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาที่ทันสมัยและตรงเป้าหมาย

3.7 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สถานศึกษาควรเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมบูรณาการสร้างองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ รวมถึงผู้บริหารควรให้แนวทางแก่ครูในการปฏิบัติงานตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมทั้งควรรับฟังข้อเสนอแนวทางใหม่ๆ ในการดำเนินงานตามนโยบาย อย่างสร้างสรรค์ของครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาและร่วมกันทั้งสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้น วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควร

พัฒนาในแต่ละจุดเน้นจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีพร้อมทั้งควรมีการดำเนินการตามแนวทางนโยบาย อาชีวศึกษายกกำลังสอง โดยศึกษาจากตัวอย่างสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีความเป็นเลิศ

3.8 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาควรกำหนดการมีวิสัยทัศน์ร่วม กับบุคลากรเพื่อกำหนดภาพแห่งอนาคตขององค์การ พร้อมควรมีการสำรวจความพร้อมของสถานประกอบการ หน่วยงาน องค์การและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยควรมีแผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรที่หลากหลายในการจัดการอาชีวศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และควรมีการโครงการส่งครูเข้าร่วมฝึกอบรมกับสถานประกอบการจริงหรืออบรมกับเครือข่ายที่ได้รับลงนามความร่วมมือพร้อมทั้งควรจัดให้มีครูพิเศษ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในสถานประกอบการ มาร่วมพัฒนาผู้เรียน

3.9 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและผู้เรียน อบรมและจัดทำ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่สร้างขึ้น นำเสนอผลงานและไปใช้ประโยชน์จริง โดยผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมครูในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ควรมีการออกแบบระบบงานด้านกระบวนการนวัตกรรม มุ่งเน้นการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และควรสนับสนุนครุภัณฑ์ที่ทันสมัย พร้อมทั้งงบประมาณพัสดุครุภัณฑ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาเป็นศูนย์กลางนวัตกรรมชุมชน และต่อยอดสิ่งประดิษฐ์ให้สามารถนำไปทำเป็นธุรกิจได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง พัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D	แปลผล	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ด้านความรู้	4.92	0.18	มากที่สุด	4.64	0.17	มากที่สุด
2. ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้	4.92	0.11	มากที่สุด	4.68	0.11	มากที่สุด
3. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.96	0.09	มากที่สุด	4.72	0.18	มากที่สุด
4. ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา	4.80	0.14	มากที่สุด	4.32	0.27	มาก
5. ด้านการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษา	4.92	0.11	มากที่สุด	4.68	0.11	มากที่สุด
6. ด้านการบริหารจัดการ	4.84	0.09	มากที่สุด	4.72	0.11	มากที่สุด
7. ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	4.84	0.17	มากที่สุด	4.48	0.18	มาก
8. ด้านความร่วมมือในการสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้	4.76	0.09	มากที่สุด	4.32	0.30	มาก
9. ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งาน สร้างสรรค์ งานวิจัย	4.72	0.11	มากที่สุด	4.40	0.37	มาก
รวม	4.85	0.04	มากที่สุด	4.55	0.04	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย ส่วนความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันมี 2 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านการบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากันมี 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษาและด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม มีประเด็นที่อภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม มียุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านทักษะวิชาชีพให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ส่งเสริมการฝึกอบรมวิชาชีพ บริการวิชาชีพแก่ชุมชน สังคม และท้องถิ่น สนับสนุน ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการวิจัย พร้อมทั้ง ปลุกจิตสำนึกของบุคลากร นักเรียน นักศึกษา ให้มีคุณธรรม จริยธรรม (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม 2563) สอดคล้องกับ กนก กนกประดิษฐ์ (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ประเมินของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่าโดยภาพรวมแล้วผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาในระดับมาก ส่วนผู้ประเมินของสถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติปานกลาง

ส่วนการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม มีนโยบายให้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาอาคารสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน สื่อการสอน ผู้สำเร็จการศึกษามีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม 2563) สอดคล้องกับ วรวิทย์ ศรีตระกูล (2556:164-166) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาที่สำเร็จ

การศึกษาตามหลักสูตรมีตัวแปร ได้แก่ตัวแปรด้านการบริหารจัดการ ตัวแปรด้านหลักสูตร ตัวแปรด้านการจัดการเรียนการสอน ตัวแปรด้านการฝึกงานและตัวแปรด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

2. การประเมินความต้องการจำเป็นของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสามลำดับแรก คือ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ด้านความรู้ และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม ได้มุ่งพัฒนา ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีเอกลักษณ์คือฝีมือดี มีอาชีพ บริการชุมชน (สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม 2563) สอดคล้องกับ Minghat A. and Yasin R (2010) ทำวิจัยเรื่องกรอบการทำงานอย่างยั่งยืนสำหรับการศึกษาทางสายอาชีพและเทคนิคในประเทศมาเลเซียในระดับโรงเรียนมัธยม ผลจากการวิจัยพบว่ามี 16 องค์ประกอบที่มีความสำคัญ ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เครือข่ายหุ้นส่วน ทักษะด้าน ICT ความสนใจ การจดจำ ความรู้ ระบบการฝึกอบรมสมรรถนะ และความสัมพันธ์เชิงอุตสาหกรรมที่เน้นว่าวิธีการสอน การปฏิสัมพันธ์ และการเรียนรู้ควรเน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสพการณ์จริง

3. การพัฒนาแนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม พบว่ามีแนวทางการพัฒนาดังนี้

3.1 ด้านความรู้ นักเรียน ระดับปวช.ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียนหรือทำงาน หลักการทั่วไปของงานอาชีพเฉพาะเบื้องต้น การวิเคราะห์เบื้องต้น พร้อมทั้งส่งเสริมความรู้ภาษาอังกฤษที่สามารถใช้ในการสื่อสารเบื้องต้น ส่วนนักศึกษา ระดับ ปวส.ควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึกภายใต้ขอบเขตของงานอาชีพรวมถึงพัฒนาให้มีความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถใช้ในระดับเชื่อมโยงการทำงาน ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านความรู้ ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ตามหลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน หรือทำงาน เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับวีโลรัตน์ เพ็ชรหึง (2562) ได้ทำวิจัย เรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีความสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนา กำลังด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และสมรรถนะวิชาชีพอย่างเต็มศักยภาพ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานตามแผนงานอยู่ในระดับมาก

3.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ นักเรียน ระดับ ปวช.ควรได้รับการพัฒนาทักษะสามารถปฏิบัติงานตามแบบแผน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ซับซ้อน ส่วนนักศึกษา ระดับ ปวส.ควรได้รับการพัฒนาทักษะในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง และนักเรียน นักศึกษาทั้งสองระดับ ควรได้รับการพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อสร้างแนวคิดใหม่ ผลิตรายการหรือกระบวนการใหม่เพื่อให้มีสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่ง

อาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิตเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ ลือชัย แก้วสุข (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับ ปวช.และระดับ ปวส. มีทักษะด้านเทคนิคการทำงานเฉพาะสาขาต้องการกำลังคนที่มีความสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีที่เสมอและสามารถให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงานในกรณีที่เกิดปัญหาขึ้นในงานที่รับผิดชอบ ส่วนระดับ ปวส. สามารถเป็นผู้ฝึกสอนพนักงานใหม่ได้ และรับผิดชอบงานมากกว่า 1 หน้าที่

3.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สาขาที่เรียนหรือทำงาน รวมถึงควรส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยผู้สอนควรสอดแทรกฝึกด้านเจตคติและจิตนิสัยที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดี ภูมิใจและรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ ปุณณภาพงษ์สิน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา สถานศึกษาควรมีการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อการพัฒนาหรือการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น เอื้อให้สถานศึกษาและครูสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียนและบริบทที่มีความแตกต่างหลากหลาย และควรมีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในสาขางานหรือรายวิชาร่วมกับสถานประกอบการ และควรมีการพัฒนาแผนการฝึกอาชีพร่วมสถานประกอบการ และควรมีการติดตาม ประเมินผลปรับปรุงหลักสูตรที่ได้จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านหลักสูตรอาชีวศึกษาสถานศึกษาใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ ตลาดแรงงาน มีการปรับปรุงรายวิชาเดิม หรือกำหนดรายวิชาใหม่ หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติม (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ วิไลรัตน์ เพ็ชรหิิง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่3 ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ อยู่ในระดับมาก

3.5 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ครูควรมีการจัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนครูควรมี

การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรส่งเสริมการประเมินเพื่อการเรียนรู้ ที่ใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตน ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ วิไลรัตน์ เพ็ชรหิิง (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา ศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนา ประเทศ ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อาชีวศึกษาให้มีศักยภาพ อยู่ในระดับมาก

3.6 ด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาร่วมกัน จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ครุภัณฑ์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการพัฒนาระบบครูช่วยครูอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดความรู้ใหม่ทันสมัยแทนการเปลี่ยนแปลง ตามยุคข้อมูลข่าวสาร และเทคโนโลยีที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา โดยควรมีนวัตกรรมการมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการศึกษาที่ทันสมัยและตรงเป้าหมาย ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านการบริหารจัดการ (ราชกิจจานุเบกษา 2561) สอดคล้อง กับ ปุณณา พงษ์สิน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการค้าเนินงานตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการเพิ่มประสิทธิ ภาพ ระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 1 ด้าน พัฒนาระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา อยู่ในระดับมาก

3.7 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สถานศึกษาควรเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมบูรณาการสร้างองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ รวมถึงผู้บริหารควรให้แนวทางแก่ครูในการปฏิบัติงานตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ที่พร้อม ทั้งควรรับฟังข้อเสนอแนวทางใหม่ๆ ในการดำเนินงานตามนโยบาย อย่างสร้างสรรค์ เพื่อกำหนด จุดเน้น วิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาในแต่ละจุดเน้น จัดทำแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการ ประจำปี พร้อมทั้งควรมีการดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายอาชีวศึกษากำลังสอง โดยศึกษาจากตัวอย่างสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีความเป็นเลิศ ซึ่งอาชีวศึกษามี มาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ วิไลรัตน์ เพ็ชรหิิง (2562 : 87) ได้ทำวิจัยเรื่องการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา ศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับ ความต้องการในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ของ สถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีว ศึกษภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนากำลังด้านอาชีวศึกษา ควรมีการชี้แจงข้อมูลนโยบาย แผนงานให้ทุกคนใน สถานศึกษารับรู้

3.8 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาควรกำหนดการมีวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากร และควรมีการสำรวจความพร้อมของสถานประกอบการ หน่วยงานองค์กรและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษา และควรมีแผนงานโครงการในการระดมทรัพยากรที่หลากหลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ ควรมีโครงการส่งครูเข้าร่วมฝึกอบรมกับสถานประกอบการจริงหรืออบรมกับเครือข่าย มาร่วมพัฒนาผู้เรียนซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับ ปุณนภา พงษ์สิน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา วิทยาลัยควรขยายความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการอาชีวศึกษา มีโครงการร่วมมือกับต่างประเทศ และโครงการความร่วมมือกับภาคธุรกิจ

3.9 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย สถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูและนักเรียน อบรมและจัดทำ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัยที่สร้างขึ้น นำเสนอผลงานและไปใช้ประโยชน์จริง โดยผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมครูในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และควรสนับสนุนครุภัณฑ์ที่ทันสมัยพร้อมทั้งงบประมาณพัสดุครุภัณฑ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งอาชีวศึกษามีมาตรฐานการอาชีวศึกษา 2561 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย(ราชกิจจานุเบกษา. 2561) สอดคล้องกับปุณนภา พงษ์สิน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมจัดการอาชีวศึกษาที่สอดคล้องรองรับการพัฒนาประเทศ ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากร สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ สอดคล้องรองรับกับการพัฒนาประเทศ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม พบว่า ด้านทักษะและการประยุกต์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดและมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นควรเน้นให้นักเรียน นักศึกษา ได้ฝึกทักษะและการประยุกต์ให้ได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะในการทำงาน การเป็นผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อสำเร็จการศึกษา และพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ ด้านทักษะและการประยุกต์ ดังนั้น การพัฒนาความรู้ความสามารถด้านทักษะและการประยุกต์ ของนักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยนักเรียน ระดับ ปวช.ควรได้รับการพัฒนาทักษะสามารถปฏิบัติงานตามแบบแผน และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ซับซ้อน ส่วนนักศึกษา ระดับ ปวส.ควรได้รับการพัฒนาทักษะในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง แนวทางพัฒนาการจัด

การศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จังหวัดนครพนม มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และด้านการบริหารจัดการ ดังนั้นจึงควรนำแนวทางพัฒนานั้นมาใช้เพื่อบริหารจัดการ โดยควรเน้นวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาที่ทันสมัย และตรงเป้าหมาย พร้อมทั้งสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สาขาที่เรียนหรือทำงาน ให้มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยผู้สอนควรสอดแทรกฝึกด้านเจตคติและจิตนิสัยที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กนก กนกประดิษฐ์. (2552). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ประเมินของสถานประกอบการเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). *เรื่องพฤติกรรมทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนขาดความมั่นใจว่านักเรียนจะมีความปลอดภัยและได้รับความรู้อย่างแท้จริง*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทศพล จิตอารีรัตน์. (2562). “ปัญหาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยการอาชีพเกษตรวิสัย อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ,” *วารสารการเมืองการปกครอง* 9(2) : 151 ; พฤษภาคม-สิงหาคม.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561,” (2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136. ตอนพิเศษ 228 ง. หน้า 4-6. 18 กันยายน.
- ปุณนภา พงษ์สิน. (2562). *การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการเพิ่มประสิทธิ ภาพ ระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.
- “พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551,” (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125. ตอนที่ 43 ก. หน้า 3. 5 มีนาคม.
- รวิทย์ ศรีตระกูล. (2556). *การพัฒนาแนวการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย*. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ลือชัย แก้วสุข. (2554). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของสถานประกอบการ*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิไลรัตน์ เพ็ชรหิิง. (2562). การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพกำลังคนด้านการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ.2560-2579 ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาอาชีวศึกษา. (2557). การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม. (2563). ข้อมูลพื้นฐานอาชีวศึกษาจังหวัดนครพนม. นครพนม : วิทยาลัยเทคนิคนครพนม.
- สุนุ่น มีเพชร. (2563). “ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร,” วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 3(3) : 7 ; กันยายน-ธันวาคม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Minghat A. and Yasin R. (2010). *A sustainable framework for technical and vocational education in malaysia*. Procedia Social and Behavioral Sciences. 9, : 1233-1237. Accessed April 1, 2021. Available from www.sciencedirect.com

